

Õppijaga arengu- ja toetavate vestluste läbiviimise kord

I ARENGUVESTLUS

1. Arenguvestluse eesmärk

- 1.1. Arenguvestluse eesmärk on toetada õppijat eriala- ja laiemalt õppe eesmärkide seadmisel ja saavutamisel, üldpädevuste saavutamisel, silmaringi arendamisel ning haridustee ja tööelu planeerimisel.
- 1.2. Arenguvestlus viiakse läbi igal õppeaastal, v.a kooliastme lõpus, kui toimub ainult erialale keskenduv kooliastme lõpetamise vestlus.

2. Arenguvestluse kohustuslikud teemad

- 2.1. **Eriala eesmärgid.** Eesmärkide seadmine ja nende saavutamise tagasiside. Eesmärgid seatakse reeglina üheks õppeaastaks. Eesmärgid valitakse selliselt, et nende täitmist on võimalik mõõta. Eesmärkide seadmisele eelneb õppija tugevustehnõrkuste analüüs.
- 2.2. **Õppeeesmärgid laiemalt.** Õppija huvi ja edasijõudmine aineti. Gümnaasiumi ja kutsekeskhariduse õppija õppeainete sihttaseme väljaselgitamine.
- 2.3. **Üldpädevuseesmärgid.** Sh kultuuriline silmaring (milline muusika-, tantsusündmus kõnetas, infokanalid kultuuriinfo saamiseks), suuline ja kirjalik suhtlemispädevus ja ettevõtlikkus.
- 2.4. **Eesmärkide saavutamiseks vajalikud tegevused ja rutiinid.** Igapäeva elu korraldus peab toetama eesmärkide saavutamist. Nädalaplani analüüs vastavalt vajadusele.
- 2.5. **Õpiruumi tugi ja takistused.** Vaimne ja füüsiline tervis. Individuaalsed vajadused (sh individuaalsed kokkulepped, individuaalprogrammid, jm). Suhted koolikaaslaste ja -töötajatega. Muud õppimist toetavad ja takistavad asjaolud. Parendusettepanekud.

3. Arenguvestluse ettevalmistus

- 3.1. Arenguvestlusel osalevad:

- 1) õppija;
- 2) alaealise õppija seaduslik(ud) esindaja(d);
- 3) erialaõpetaja või juhtõpetaja;

- 4) klassijuhataja/kursusejuhataja.
Seaduslik(ud) esindaja(d) võib mõjuval põhjusel vestlusel osaleda interneti vahendusel. Vajadusel ja võimalusel kaasatakse vestlusele teisi spetsialiste.
- 3.2. Vestluse kutsub kokku ja broneerib ruumi klassijuhataja/kursusejuhataja koostöös erialaõpetajaga. Seaduslikule esindajale pakutakse erialaõpetajaga ühiselt vähemalt kaks ühist aega.
- 3.3. Erialaga seotud punktide vestlust juhivad erialaõpetaja või juhtõpetaja, teiste teemade vestlust klassijuhataja/kursusejuhataja.
- 3.4. Arenguvestluse läbiviimise soovituslik aeg on 60 minutit.

4. Arenguvestluse läbiviimine

- 4.1. Klassijuhataja/kursusejuhataja ja erialaõpetaja koostavad õppija eneseanalüüsi küsimustiku, mille õppija täidab enne vestlust.
- 4.2. Arenguvestlus viiakse läbi heatahtlikul ja arengule orienteeritud viisil. Tagasiside andmisel kirjeldab vestluse läbiviija õppija käitumist, mitte tema isiksust või iseloomu.
- 4.3. Kui arenguvestluse käigus tekib küsimusi, millele ei ole võimalik kohapeal vastust leida, siis kaasatakse hiljem olukorra lahendamisse teiste spetsialistide ja/või juhtkonna abi.
- 4.4. Kõik õpilase arenguvestluse tulemused on konfidentsiaalsed. Arenguvestlusel teatavaks saanud informatsioon ei kuulu avaldamiseks kolmandatele isikutele.
- 4.5. Vestluse kokkuvõtte kirjutatakse eneseanalüüsi küsimustiku lehele. Põhikoolis ja gümnaasiumis jagatakse kokkuvõtet osalistele läbi õppeinfosüsteemi. Kutsehariduses *drive*'i vahendusel.
- 4.6. Klassijuhataja teeb kõikide vestluste põhjal üldistatud ja anonüümse kokkuvõtte, milles toob välja õpiruumi parendamise ettepanekud ja edastab selle oma valdkonna õppejuhile ja üldhariduse õppejuhile (v.a kutseõpe).
- 4.7. Õpiruumi parendusettepanekuid arutab kooli nõukogu.

II TEISED ÕPPIJAT TOETAVAD VESTLUSED

5. Tutvumisvestlus

- 5.1. Õpingute alguses teeb klassijuhataja/kursusejuhataja uute õppijatega tutvumisvestluse.
- 5.2. Vestluse eesmärk saada ülevaade õppija taustast ja ootustest ja anda ülevaade koolikorraldusest ja õppekavast.
- 5.3. Tutvumisvestlusi võib pidada grupivestlusena.

6. Lühivestlus

- 6.1. Klassijuhataja/kursusejuhataja ja erialaõpetaja võivad pidada õppijaga õppeaasta lühivestlusi, mis keskenduvad õppija üldisele heaolule koolis ja võimalike õpitakistuste väljaselgitamisele. Vestluse formaat ja kestus on vabad.

Dokumenteerimise kohustust ei ole. Lühivestlusele ei ole kohustust kaasata seaduslikku esindajat.

III EDASIÕPPIMIST JA TÖÖELU PLANEERIMIST TOETAVAD VESTLUSED (KARJÄÄRIVESTLUSED)

7. Kooliastme/kooli lõpetamise vestlus

7.1. Vestlus asendab tavapärasest arenguvestlust ja sellel keskendutakse kogu kooliastme erialaõppe õppeprotsessile ja tulemustele, antakse põhjalik tagasiside saavutatule, vaagitakse tulevikuperspektiivi antud erialal ja muusika- või balletivaldkonnas laiemalt.

Vestluse käigus esitleb õppija lähima kolme aasta tulevikuplaani. Vestluse kutsub kokku klassijuhataja/kursusejuhataja.

Osalevad:

- 1) õppija;
- 2) alaealise õppija seaduslik(ud) esindaja(d);
- 3) erialaõpetaja või juhtõpetaja;
- 4) klassijuhataja/kursusejuhataja.

7.2. Vestlus toimub:

7.2.1. klassikalise muusika erialadel 6. klassis, põhikooli, gümnaasiumi ja kutseõppe lõppedes.

7.2.2. balletierialal ja rütmimuusika erialadel 7. klassis, põhikooli ja kutseõppe lõppedes.

8. Karjäärinõustamine põhikooli 9. klassis

8.1. Grupivestluses arutatakse valitud eriala tööelu perspektiive ja võimalusi õpitud teadmisi ja oskusi rakendada valdkonnas laiemalt. Vestluse korraldab 9. klassi alguses erialavaldkonna õppejuht.

8.2. Kool korraldab laiema karjäärinõustamise, kui õppijad avaldavad selleks soovi.

Eriala eesmärgid

1. Ideaal kuhu tahan jõuda.....
2. Minu selle õppeaasta eesmärgid olid.....
3. Suutsin nendest täita.....
4. Minu erialased tugevused on.....
5. Minu erialased nõrkused on.....
6. Minu järgmise õppeaasta eesmärgid on.....

Õppeeesmärgid laiemalt

1. Mul on sügav huvi nende õppeainete suhtes.....
2. Nendes õppeainetes soovin saavutada baaspädevused (alates 8. klassist)...
3. Minu selle õppeaasta eesmärgid olid.....
4. Suutsin nendest täita.....
5. Minu järgmise õppeaasta eesmärgid on.....

Üldpädevused (silmaring, väljendusoskus, ettevõtlikkus jm)

1. Mind kõnetasid sellel õppeaastal need kunsti- ja kultuurisündmused.
2. Saan infot oluliste kunstisündmuste, -teoste ja -tegevuste kohta.....
3. Hindan oma suulist väljendusoskust.....
4. Hindan oma kirjalikku väljendusoskust.....
5. Soovin arendada.....

Vaim ja füüsis

1. Tegelen hea füüsilise vormi hoidmiseks/saavutamiseks nende tegevuste, spordialadega.....
2. Tegelen vaimse tasakaalu hoidmiseks nende tegevustega.....

Õpiruumi tugi ja takistused

1. Mind aitavad õppimisel.....
2. Mind segavad õppimisel.....
3. Soovin veel midagi lisada.....

Lisavõimalused küsimusteks

1. Hetkel hindan oma õpimotivatsiooni (erialal; teistes ainetes) skaalal 1-10-ni.

2. Mis peaks juhtuma (tegema), et minu motivatsiooni number tõuseks 1 punkti võrra.
3. Selle aasta suurimaks saavutuseks pean Miks?
4. Minu oskustest vajaksid täiendamist....
5. Edu saavutamisel aitavad mind järgmised oskused
6. Mida saaks sinu praegune kool teha, et sa oleks edukam?

Minu nädalaplaan (rutiinid eesmärkide saavutamiseks)

Tegevused	Tegevustele kuluv aeg (tundides)						
	E	T	K	N	R	L	P
Ainetunnid							
Eriala harjutamine							
Kodused ülesanded							
Kodused või muud õppimist mõjutavad kohustused							
Kultuurisündmuste külastamine/jälgimine							
Aeg minu jaoks olulisteks tegevusteks (nimeta, mis need on) 1..... 2..... 3.....							
Füüsiline tegevus, sh värskes õhus viibimine							
Uni (TAI soovitused: 7-12. a - 9-12 tundi; 13-18. a - 8-10 tundi; täiskasvanud - 7-9 tundi)							

Sissejuhatus

1. Kuidas sul läinud on? Kuidas sul koolis läheb? Mis sind siin kõige enam kõnetab?
2. Nüüd kui sa oled lõpetamas kooliastet, millised on su mõtted, mida teha edasi?

Erialane eneseanalüüs, huvi ja silmaring (Küsimused valida vastavalt eagrupile)

3. Millised kontserdid, etendused jm kunsti- ja kultuurisündmused on sind kõige enam kõnetanud?
4. Millised on sinu enda olulisemad erialased saavutused viimase kolme aasta jooksul?
5. Millal ja millega seoses oled kogenud ebaõnnestumist?
6. Millisena näed sa end eriala vaates kolme aasta pärast?
7. Milliseid takistusi oled kogenud erialaste eesmärkide täitmisel? Kuidas oled neid ületanud?
8. Millised on sinu erialased tugevused ja millele tuleks järgmisel kolmel aastal eriliselt tähelepanu pöörata? (Lisandub eriala õpetaja tagasiside).
9. Kuidas näeb välja sinu harjutamisrutiin?

Edasiõppimine/töö

10. Kui palju sul on infot edasiste õppimisvõimaluste kohta?
11. Mis on sul vaja teha, et pääseda valitud kooli õppima?
12. Millist tuge vajaksid koolilt oma valikute toetamisel?
13. Millised on su järgmised sammud eesmärgi saavutamisel?

KLASSIJUHATAJA/KURSUSEJUHATAJA KOKKUVÕTE (üldistatud kokkuvõtte õppejuhile)

Klassijuhataja/kursusejuhataja teeb kokkuvõtte õppijate küsimustikust. Ei hinnata küsimuste pealt õpetajat, vaid kool saab üldistatud ülevaate sisehindamiseks, et kus hetkel asume ja pikema aja peale ka ülevaate, millised on suundumused. Ei tahaks, et klassijuhataja/kursusejuhataja koormus siin väga palju suureneks võrreldes senise praktikaga.

VARIANT 1

Klassijuhataja/kursusejuhataja teeb kokkuvõtte õppijate küsimustikust ja annab protsentidena ülevaate. Sellega on kõige lihtsam koolil koondülevaadet teha. Samas võib olla mõnede küsimuste subjektiivsuse tõttu raske määratleda, kas "jah" või "ei".

Eriala

1. Minu juhendatavatest õppijatest oskavad seada erialaseid eesmärgi. (%)
2. Oskavad analüüsida oma tugevusi ja nõrkusi. (%)
3. Muud üldistatud tähelepanekud.....

Teised õppeained

1. Õppijad oskavad seada õppeainetes eesmärgi oma edasiõppimise ja tööelu valikutest lähtuvalt. (%)

Üldpädevused

1. Õppijatel on sügav kunstihuvi. (%)
2. Õppijad (%) hindavad oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust heaks.

Vaim ja füüsis

1. Õppijal on tegevus, mis hoiab teda heas füüsilises vormis. (%)
2. Õppijal on eakohane uneaeg. (%)
3. Õppija saab hakkama vaimselt pingelistes olukordades. (%)

Õpiruumi takistused

1. Panin tähele, et peamised õppijad ja õppimist soodustavad tegurid on.....
2. Peamised õppijad ja õppimist takistavad tegurid on.....

Nädala plaan

1. Õppijate esitatud nädalapläänid olid realistlikud ja kooskõlas nende seatud eesmärkidega.

Muud tähelepanekud

VARIANT 2

Klassijuhataja/kursusejuhataja hindab oma tunnetuse pealt skaalal 1-5 (ei nõustu üldse-nõustun täielikult). Hoiab nii ehk aega kokku. Võibolla ei ole nii täpne.

Eriala

1. Minu juhendatavatest õppijatest oskavad seada erialaseid eesmärgid.
Hindan skaalal 1 (ei nõustu üldse) kuni 5 (nõustun täielikult).
("1" 0-20%; "2" 20-40%; "3" 40-60%, "4" 60-80%, "5" 80-100%)

VARIANT 3

Klassijuhataja/kursusejuhataja teeb kokkuvõtte vabas vormis ja toob üldistatult välja rõõmu- ja murekohad. Võibolla raskem hiljem üldist kokkuvõtet teha, aga vast saab ka hakkama.

Soovitused vestluse läbiviimiseks:

- ajaline struktuur (õpetaja, kes vestlust läbi viib, võiks panna mingi kondikava kirja, et ei tekiks olukorda, kus kolm teemat jäävad käsitlemata);
- õpilane ei tohiks istuda täiskasvanute vastas, et ta ei peaks tundma end ebamugavalt (nagu toimuks ülekuulamine), pigem istuda ringis;
- tuua välja alati ka õpilase tugevused ning mitte nõrkused, vaid kohad kus saab paremini ning mida saab teha paremini;
- kõige edukamaks loetakse arenguestlust, mille käigus räägib kõige rohkem õpilane. Kui õpilane õpetajat ei usalda, siis jääb arenguestlus napolisõnaliseks ja lühikeseks (õpilane annab vastuseid, mida õpetaja kuulda tahab);
- arenguestlus on vajalik võimalike probleemide ennetamiseks ja lahendamiseks. Info liikumine kodu ja kooli vahel ning ühiste eesmärkide selgus aitab ära hoida kooli- ja koduses elus tekkida võivaid pingeid ning vastastikusi mittemõistmisi;
- mõned mõtted õpetajatele õpilase tunnustamisel: aus, siiras, delikaatne. "Me muretseme selle pärast, mis saab õpilasest homme, kuid unustame, et ta on juba täna keegi. Olla kiitmisel konkreetne: "Aitäh sulle, et...", "Mulle meeldib see, kuidas sa ...", "Sinuga koos on hea töötada, sest sa ...".

LISALUGEMISEKS:

"Usalduse ehitamine"

[https://www.tlu.ee/sites/default/files/Instituudid/%C3%9CTI/RASI/2023_Usalduse%20ehitamine%20\(t%C3%B6%C3%B6s\)%20noortega%20ja%20koost%C3%B6%C3%B6s%20kolleegidega.pdf](https://www.tlu.ee/sites/default/files/Instituudid/%C3%9CTI/RASI/2023_Usalduse%20ehitamine%20(t%C3%B6%C3%B6s)%20noortega%20ja%20koost%C3%B6%C3%B6s%20kolleegidega.pdf)

"Klassijuhataja käsiraamat. Arenguestlus – lapsest lähtuv, klassijuhataja juhitud"

<https://eetika.ee/sites/default/files/2023-05/Arenguestlus%20%E2%80%93%20lapsest%20l%C3%A4htuv%20klassijuhataja%20juhitud.pdf>